

رهبر معظم انقلاب اسلامی
«مسئله انتظار امام زمان(عج)
یکی از زنده‌ترین مسائل اسلامی
است که هم در دوران مبارزه با
طاغوت، به مبارزان امید می‌داد،
و هم امروز که روز حکومت
اسلامی و حکومت مستضعفان
زمین است، ما را تشویق می‌کند
که حرکت خود را تسریع کنیم.»

امام خمینی رحمت الله علیه
«اکنون ما منتظران قدوم
مبارکش موفف هستیم تا با
تمام توان کوشش کنیم تا قانون
عدل الهی را در این کشور
ولیعصر(عج) حاکم کنیم.»

شرایط منتظران ظهور امام زمان (عج)

باز هم جمعه ای دیگر از راه رسید و خیل منتظرانت چشم به راه سپیده مانده اند. سال های سال است که دل بیقراران و مشتاقان در تب و تاب حضور گرانگت ای یوسف فاطمه(س) می تپد و چه شب ها و روزهای انتظار را طی کردیم و به امید فرجت دعای آمدنت را زمزمه نمودیم... در این نوشتار به تحلیل و بررسی نشانه های منتظران ظهور و ویژگی های یک فرد منتظر پرداخته ایم.

در لغت «منتظر» به کسی می گویند که چشم انتظار باشد و یا آماده آمدن و ورود کسی باشد. این حالت را می توان به فردی تشبیه کرد که روی زانو در حال تجافی و منتظر قیام امام جماعت برای رکعت بعدی نماز باشد، یعنی نیم خیز و کاملاً آماده قیام و همراه شدن با امام جماعت، در واقع یک منتظر واقعی هم باید اینچنین حالتی داشته باشد و هر لحظه منتظر امام غایب (عج) باشد.

ادامه در صفحه ۲

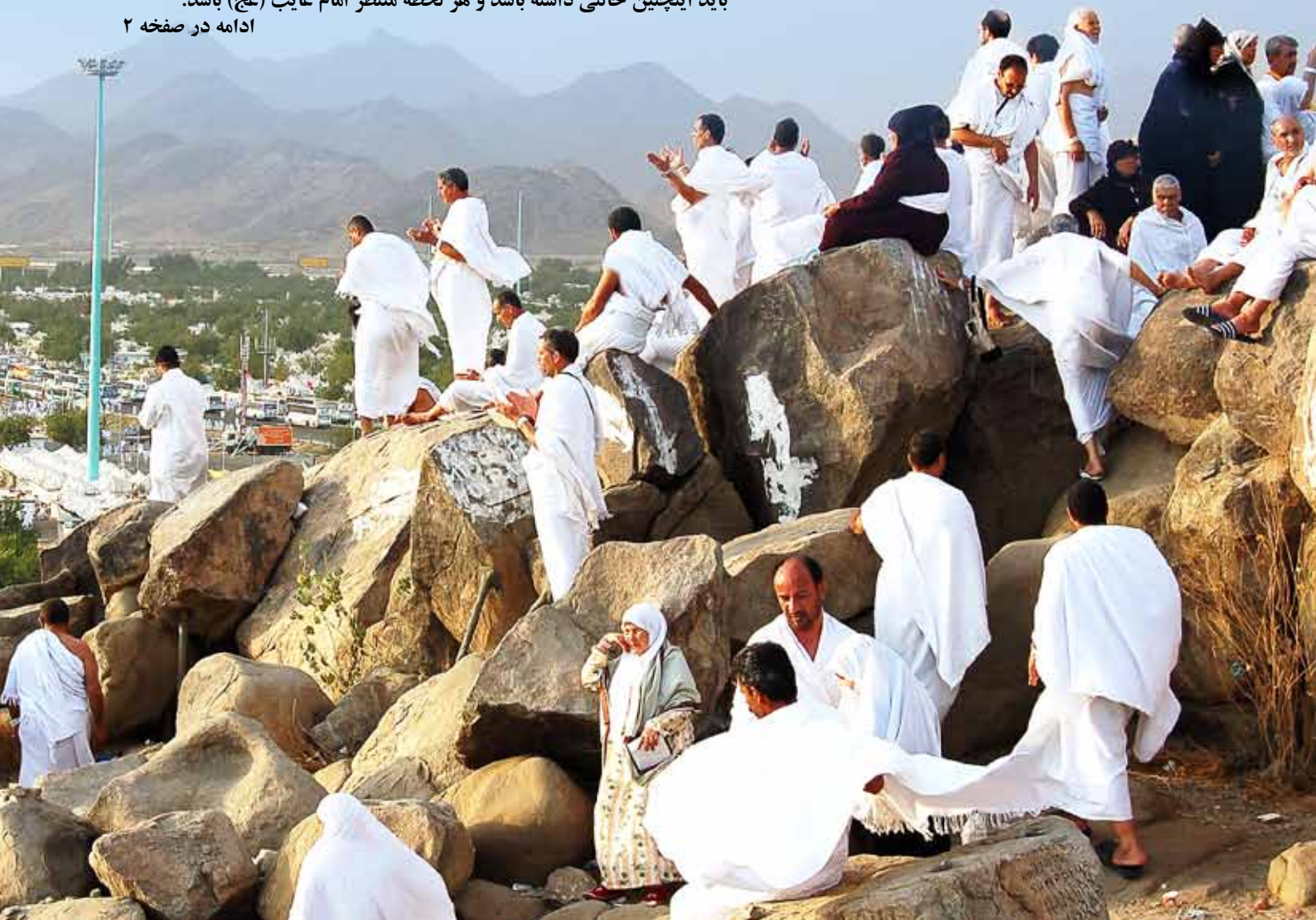
ویژه نامه نشریه زائر

بعثه مقام معظم رهبری

جمعه ۱۹ مهر ۱۳۹۲

۶ ذی الحجه ۱۴۳۴

۱۱ اکتبر ۲۰۱۳

ویژگی های حکومتی امام زمان (عج)

پس از آن که جهانیان آمادگی پذیرش حکومت عدل الهی را پیدا کردند و شرایط از هر جهت برای ظهور حضرت فراهم شد، امام مهدی (عج) قیام می کنند و خود را به جهانیان معرفی و جهانیان را به سوی اسلام دعوت می کنند. از آنجا که سردمداران مستکبر در چنان شرایطی موقعیت خود را در خطر خواهند دید، علی رغم رفتار بزرگوارانه و استدلال های روشنگرانه امام علیه السلام باز جهت حفظ حکومت ظالمانه خود در مقابل آن حضرت صف آرایی می کنند و به هیچ وجه حاضر به پذیرش حق نمی شوند. در نتیجه، نبرد شدید حق و باطل به وجود می آید و به کمک یاران با اخلاص و فداکار امام مهدی (عج) تمام سردمداران ظلم و تعدی نابود و یک حکومت واحد جهانی بر اساس تعالیم عالیه اسلامی در سراسر عالم مستقر می شود که در سایه آن، بشریت طعم شیرین عدالت و امنیت و آسایش واقعی... را می چشند. در مورد اوصاف حکومت آن حضرت که از طریق حاکمیت احکام اسلام به وجود خواهد آمد، توصیفات زیادی در متون دینی وارد شده است. در این جا به اختصار به چند مورد از آن ها اشاره می شود:

گسترش عدالت

برقراری عدل و قسط در عالم و ریشه کن ساختن بیداد و تبعیض، از ویژگی های اصلی حکومت حضرت مهدی (عج) است. به این ویژگی در بسیاری از رهنمودهای ائمه اطهار علیهم السلام اشاره شده است. در این زمینه، امام رضا علیه السلام می فرمایند: خداوند متعال توسط حضرت مهدی (عج) زمین را از هر ستمی پاک خواهد ساخت. ... آن حضرت وقتی قیام کردند میزان عدل و داد را در میان مردم مستقر می نماید و به گونه ای به کارها رسیدگی می کند که احدی جرات تعدی و ظلم به دیگری را نخواهد کرد. (کمال الدین، ج ۲، ص ۳۷۲)

امنیت کامل

امام زمان (عج) با سیاستی که در پیش خواهند گرفت، در مدت بسیار کوتاهی امنیت و صلح و صمیمیت را در تمام زمینه ها تحقق خواهند بخشید. علی علیه السلام در این باره می فرمایند: وقتی که قائم ما قیام کنند، کینه ها از دل های مردم بیرون می رود... امنیت به گونه ای گسترش پیدا می کند که یک زن، علی رغم به همراه داشتن اشیاء گران قیمت، فاصله بین عراق تا شام را به تنهایی طی خواهد کرد بدون این که کوچک ترین ترسی در دل داشته باشد. (منتخب الاثر، ص ۴۷۴) و امام صادق علیه السلام در توصیف آن دوران می فرمایند: به اندازه ای امنیت ایجاد خواهد شد که حتی وحوش و حیوانات درنده نیز در امان خواهند بود و هیچ خطری آن ها را تهدید نخواهد کرد (بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۱۶).

رفاه و آسایش

یکی از ویژگی های مهم حکومت امام زمان (عج)، رفاه و آسایش عمومی است که در نتیجه اجرای عدالت تحقق پیدا خواهد کرد. این امر خود، زمینه ای برای رشد و تعالی معنوی جامعه جهانی خواهد بود. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در روایتی می فرمایند: وقتی در امت من، مهدی (عج) قیام کنند... مردم به اندازه ای از نعمت های الهی برخوردار خواهند شد که در هیچ زمانی به چنان وضعی دست نیافته اند و زمین و آسمان برکات خود را برای آن حضرت و یارانش ظاهر خواهد ساخت (بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۷۸). امام باقر علیه السلام نیز می فرمایند: حضرت مهدی (عج) اموال را در میان مردم چنان مساوی قسمت خواهند کرد که دیگر نیازمندی یافت نخواهد شد که به او زکات بدهند (بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۹۰).

شرایط منتظران ظهور امام زمان (عج)

ادامه از صفحه ۱

در روایات متعددی آمده است که یک منتظر واقعی باید آداب و اصولی را رعایت کند تا بتواند در جرگه منتظران واقعی امام مهدی (عج) در آید.

در این خصوص گفته شده: «بدون شک باید شرایط ویژه ای را رعایت کرد تا بتوان یک منتظر به معنای حقیقی کلمه بود. بر همین اساس یک منتظر واقعی کسی است که گوش به فرمان امام خود باشد و آنچه که او می گوید و فرمان می دهد انجام دهد و در دوران انتظار به تمام اعمال خواسته شده جامه عمل بپوشاند و در رفتار، گفتار، کردار و تمامی اعمال ریز و درشت خود نظارت و کنترل کامل داشته باشد و مطیع محض امام خود در هر حال و شرایطی باشد».

وظیفه اصلی منتظران ظهور چیست؟

افرادی که در جرگه منتظران ظهور امام مهدی (عج) قرار دارند، قطعاً دارای وظایفی هستند که باید در دوران انتظار انجام دهند. انتظار ظهور حضرت صاحب الزمان (عج) به دو گونه است؛ یکی انتظار اعتقادی و شعاری و دیگری انتظار عملی و فراهم کردن زمینه ظهور آن حضرت.

اما آنچه که مهم تر و مأموریت اصلی منتظران ظهور است، انتظار عملی و زمینه سازی برای برپایی حکومت عدل جهانی در ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است. در اهمیت شناخت امام غایب باید دانست که: شناخت وجود مقدس امام زمان (عج) بسیار مهم و ارزشمند است، چرا که از یک سو معرفت صحیح امام بر هر فردی واجب بوده و نبود آن، مرگ جاهلیت را به دنبال دارد و از سوی دیگر شناخت بهترین موعود پیامبران و صلح جهانی و آگاهی از زندگانی او، نقش مهم و تعیین کننده ای در زندگی افراد دارد و حرکت آنان را تنظیم می کند. و این شناخت دو جنبه دارد، اول معرفت شخص آن بزرگوار که او کیست و زندگانی او به چه صورت است؟ دوم معرفت شخصیت ایشان که جایگاه آن حضرت در نظام هستی کجاست و چه آثاری بر آن مترتب است و ما چه وظایفی در قبال امام داریم؟

انتظار چیست؟ منتظر کیست؟

حضرت امام خمینی(ره)

امام مهدی(عج)؛ برپا کننده عدالت همه جانبه؛ «معنا و مفهوم عدالت صرفاً آن برداشت رایج و عمومی نیست که منحصر به زندگی رفاهی باشد بلکه منظور از آن تحقق عدالت در همه مراتب انسانیت، و برگرداندن هر نوع انحراف و اعوجاج به میزان اعتدال است. قدرت و امکان برقراری این عدالت، در میان همه انبیا بشر و رهبران الهی، تنها در اختیار امام مهدی(ع) قرار گرفته است تا آن حضرت(ع) به این مهم قیام نماید.» وظایف و توصیه‌ها؛ «ما باید در این طور روزها و ایام الله [ولادت امام زمان(عج)] توجه کنیم که خودمان را برای آمدن آن حضرت(ع) مهیا کنیم... و ما باید خودمان را مهیا کنیم برای اینکه اگر چنانچه موفق به زیارت ایشان شدیم، پیش ایشان روسفید باشیم. تمام دستگاه‌هایی که الان به کار گرفته شده‌اند، در کشور ما، ... باید به این معنا توجه داشته باشند که خودشان را برای ملاقات حضرت مهدی(ع) مهیا کنند... و خدا همه ما را موفق به خدمت ایشان و خدمت به اسلام و کشور خودمان کند.»

حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مد ظله العالی)

انتظار؛ مایه امید؛ «این وعده [بر چیدن بساط ظلم، جور و تبعیض از سراسر دنیا] وعده کوچکی نیست و تمام مبارزات عالم - اعم از دینی و غیر دینی - بر اثر امید به یک نقطه روشن انجام گرفته که اگر این امید نباشد، مبارزه‌ای هم نخواهد بود. اعتقاد به امام زمان(ع) وسیله حرکت و عامل نشاط برای ملت ما و تمام کسانی است که به این مسئله اعتقاد دارند.» امام زمان(ع) الگوی جهاد برای اهل ایمان؛ «امام زمان(عج) باید به صورت یک الگو برای مؤمنان درآید. اگر آن حضرت با کفر می‌جنگد و برای عدالت زحمت می‌کشد و مجاهدت می‌کند، ما هم که مأموم و دنباله‌رو او هستیم، باید برای گسترش عدالت مجاهدت کنیم.»

رابطه امام و مأموم؛ عامل ایجاد جمهوری اسلامی؛ «فاصله میان ما و امام زمان(ع) به معنای فاصله یک امام و مأموم است. این برداشت مثبت موجب شده که دل‌های روشن و فکرهای صحیح در صدد مبارزه برآیند، و همین برداشت بود که جمهوری اسلامی را به وجود آورد. حرکت آن حضرت(ع) به هر سمتی باشد، [باید] حرکت پیروان او هم به همان سمت باشد.» زنده کردن روح انتظار؛ «مردم ما باید روح انتظار را به تمام معنا در زندگی خود زنده کنند. ملت مسلمان ایران برای حاکمیت اسلام و نزدیک شدن ملت‌های مسلمان به عهد ظهور مهدی موعود(عج)، اولین گام را برداشته، و این حقیقت روشن که جمهوری اسلامی ایران به توفیقات بزرگی در زمینه‌های مختلف دست یافته، همیشه برای دشمنان اسلام دردآور بوده است و ما این موفقیت‌ها را از جمله معجزات اسلام می‌دانیم.»

حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی(ره)

امیدواری به آینده شکوهمند؛ «همگان باید به آینده امیدوار باشند و فردا و فرداها را بسان گذشته و اکنون نپندارند، آینده‌ای در انتظار است که پیروزی حتمی از آن صلاح و عباد صالح، و شکست و نابودی از آن فساد و عباد ناصالح است.»

ضرورت انتظار و آمادگی؛ «اکنون که عصر غیبت و دوران محرومیت از ظهور است، باید با حبل محکم انتظار، خود را برای فرج آن حضرت آماده سازیم. باید بر اساس موازین صحیح و معتبر و مستند، اعمال خود را تنظیم نماییم، باید فریب ادعاهای افراد آلوده به دنیا که از هر امری خصوصاً مقدسات برای رسیدن به اهداف خود استفاده می‌نمایند نخوریم. باید دین را از آگاهان به دین و شریعت بیاموزیم و به آن عمل نماییم. باید فرهنگ صحیح و عمیق انتظار را در جامعه خود در همه طبقات پیاده نماییم و بالاخره باید جامعه‌ای در حد امکان، مهدوی داشته باشیم.»

حضرت آیت الله العظمی صافی گلپایگانی (مد ظله)

پرهیز از عوام‌گرایی و کمیت‌گرایی در تبلیغ مهدویت؛ «در زمینه تحقیقات مهدوی پرهیز از عوام‌گرایی، اجتناب از کمیت‌گرایی در پژوهش‌ها بدون توجه ویژه به کیفیت، و دوری از انجام کارهای تکراری و غیر مفید، همواره باید مد نظر باشد. ضمن آنکه رویکرد عمل‌گرایانه و ارتباط میان مقولات مهدوی، و توجه به ساحت اخلاق و معنویت و تربیت جامعه و اهتمام به ارتقای فرهنگ تشیع اصیل و انتظارات آن یگانه دوران از شیعیان و ارادتمندانش در رأس کارهای پژوهشی قرار گیرد.» استفاده صحیح از ظرفیت‌های موجود؛ «در زمینه تبلیغات مهدوی، شایسته است در جهت شناساندن آن محبوب دل‌ها و آرمان‌والایش، از همه ظرفیت‌های موجود رسانه‌ای و تبلیغاتی استفاده کرد و چهره نورانی و تابناک حضرتش را با ابزارهای نوین و آنچنان که زینده آن امام بزرگوار است در داخل و خارج معرفی کرد.»

پرهیز از ملامه و مناهی؛ «هرگونه حرکت تبلیغاتی در این زمینه، باید به نحوی باشد که موجبات رضایت خاطر آن ولی دوران را فراهم نماید و از ملامه و مناهی در آن جدا پرهیز گردد؛ چه آنکه مجلسی که منسوب به امام زمان(ع) است نباید به گناه و معصیت، آلوده گردد.»

حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی (مد ظله)

لزوم هوشیاری و حضور در صف عدالت‌طلبی؛ «شما جوانان باید در صف اول دفاع از عدالت قرار داشته باشید تا از نخستین یاوران حقیقی مهدی موعود(ع) محسوب شوید و دهه مهدویت را به اقصی نقاط دنیا برسانید. دشمنان اسلام تمام تلاش خود را به کار گرفته‌اند، تا جوانان را با برنامه‌ها و سایت‌های غیر اخلاقی، از صف عدالت‌خواهان و حامیان امام زمان(ع) جدا سازند، لذا بیداری و هوشیاری فوق‌العاده شما، در برخورد با تفکرات ضد دینی امری لازم است.»

شاخصه‌های حکومت امام مهدی (عج) در قرآن و روایات و ادعیه

محمد مهدی حائری پور

مقدمه

بر اساس آیات و روایات قرآن و روایات فراوان آینده جهان از آن صالحان و نیکان است و ایشان وارثان زمین و حاکمان ارض خواهند بود.

قال الله تعالى: «وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»
بر اساس روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) حکومت جهانی امام عصر (عج) همان دولتی است که تحقق بخش اهداف انبیا در طول تاریخ بوده و مصداق کامل بشارت‌های قرآنی مبنی بر وراثت صالحان و نیکان است.

در این مقاله می‌خواهیم شاخصه‌های حکومت جهانی آن حضرت را بر اساس قرآن و روایات و ادعیه بررسی کنیم.

روایت کریمه و کرامت انسان

گفتیم که شاخصه‌های حکومت جهانی مهدی (ع) از رهگذر بیانات قرآنی و تعبیر اهل بیت (ع) در روایات قابل بحث و بررسی است. محور سوم، ادعیه و زیارات مأثور از معصومین (ع) است که در این جهان تنها به فزاینده‌ای از دعای شریف افتتاح که منسوب به ناحیه مقدسه است می‌پردازیم: اللهم انا نرغب اليك في دولته كريمه تعز بها الاسلام و اهله و تذلل بها النفاق و اهله و تجعلنا فيها من الدعاة الي طاعتك و القادة الي سبيلك و ترزقنا بها كرامه الدنيا و الآخرة؛

خدایا به سوی تو در ظهور دولتی با کرامت امید و اشتیاق داریم. دولتی که به آن اسلام و مسلمین را عزیز گردانی و نفاق و منافقان را خوار کنی و ما را در آن حکومت از جمله دعوت‌کنندگان به طاعت خویش قرار دهی و از آنها که به راه تو رهبری می‌کنند و به وسیله آن دولت، کرامت دنیا و آخرت را به ما عطا فرمایی.

در این عبارت از حکومت مهدی (عج) به «دولت کریمه» یاد شده است و راه‌آورد این دولت، «کرامت انسان» در دنیا و آخرت بیان گردید! علاوه بر این که رهبر حکومت «کریم» و کریم‌زاده است چنان‌که در زیارت روز جمعه خطاب به ایشان می‌گوییم و انت یا مولای کریم من اولاد الکرام.

حال باید ملاحظه کرد که «رهبر کریم» در «دولتی کریمه» برای پی‌ریزی «جامعه‌ای با کرامت» که ضامن «کرامت دنیوی و اخروی انسان» است چه خواهد کرد و بر اساس چه مؤلفه‌هایی حکومت خود را پی‌ریزی خواهد کرد؟
برای پاسخ‌گویی به سؤال بالا لازم است معنی واژه «کریم» با دقت مورد بررسی قرار گیرد.

کرامت جامع خوبی‌ها

با توجه به معنی کرم و کرامت که بیان شد، روشن است که این مهم مفهوم در جایی صادق است که همه خوبی‌ها به گونه‌ای جمع باشند همان‌طور که وقتی سخن از «تقوا» و پاکی مطرح می‌شود به معنی جامعیت در اعمال خیر و نیک است و همان‌گونه که وقتی از «خسین خلق» سخن گفته می‌شود به معنی جامعیت در صفات زیبایی اخلاقی است. شاهد این ادعا و روایات فراوانی است که درباره کرامت و نشانه‌های کریم از معصومین (ع) نقل شده است که چند نمونه از آن را می‌آوریم: عن رسول الله (ص): کرم الرجل دینه؛ بزرگواری انسان، دین اوست.

عن الامام علی (ع): انما الکرم التنزه عن المعاصی؛ همانا بزرگواری و کرامت در دوری جستن از گناهان است.

و عنه (ع): الکرم نتیجه علو الهمة؛ کرامت و بزرگواری نتیجه و ثمره بلندهمت است.

و عنه (ع): لا کرم کالتقوی؛

هیچ کرامتی مانند پرهیزکاری نیست.

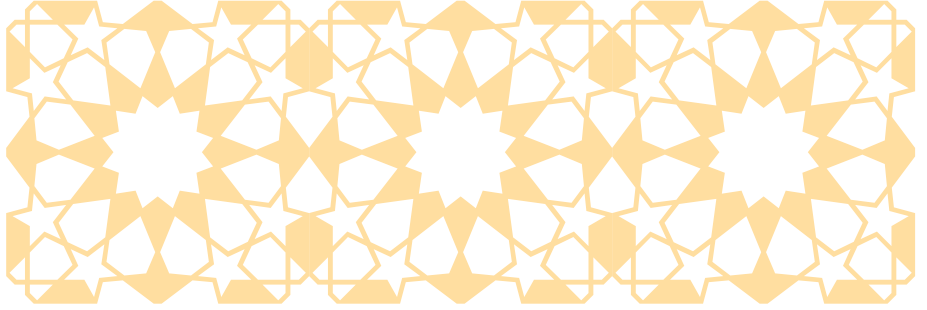
پس هر چه آدمی در زندگی فردی و جمعی برای حفظ هویت انسانی و الهی خود صاحب همت عالی تر باشد کریم‌تر است و تمام کرامت و نهایت آن این است که در حفظ هویت دینی خود بیشترین همت را داشته باشد و در همه حوزه‌ها و فعالیت‌ها تقوا و رضای الهی را با رعایت چارچوب دین، مد نظر داشته باشد.

این پاکی و خداگونه‌زیستن هم در حوزه فرد و هم در حوزه اجتماع کریم باید ملاحظه شود. وقتی گفتیم که در دولت کریم هدف رساندن انسان به کرامت دنیوی و اخروی است پس باید جامعه‌ای بر اساس تقوا و پاکی و البته تلاشگر و بلند همت در همه عرصه‌ها تعریف شود و بستری مناسب برای تحقق آن هدف عالی (کرامت انسان) پدیدار گردد. با این نگاه به شاخصه‌های دولت کریمه امام مهدی (عج) می‌پردازیم و از روایاتی که در این بخش با صراحت سخن گفته‌اند هم کمک می‌گیریم.

عدالت در همه حوزه‌ها

مهم‌ترین مؤلف در حکومت امام مهدی (عج) «عدالت» است؛ زیرا عدالت بزرگ‌ترین و مهم‌ترین آرمان انبیا الهی و زیربنای اصلاح جوامع بشری است. قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»؛
به راستی [ما] پیامبران خود را با دلایل آشکار روانه کردیم و با آنها کتاب و ترازو را فرود آوردیم تا مردم به انصاف برخیزند.

و روایات فراوان از شیعه و سنی امام مهدی (عج) را به عنوان امام عدل و عدالت‌گستر جهانی معرفی کرده است به گونه‌ای که عبارت: «يَمْلَأُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَ جَوْرًا» به عنوان مثالی رایج در ادبیات مهدویت درآمده است. از سوی دیگر بنای جامعه‌ای بی‌کرامت جز با تحقق عدالت در همه حوزه‌ها امکان‌پذیر نخواهد بود و مستضعفینی که مورد بشارت قرآن قرار گرفته‌اند جز با اجرای عدالت به حقوق ضایع شده خود دست نخواهد یافت. بنابراین، برای ساختن جامعه‌ای با کرامت که نتیجه آن رسیدن انسان‌ها به کرامت دنیوی و اخروی است، لازم است «عدالت» در همه عرصه‌های فردی و اجتماعی تحقق یابد و عدالت در همه مراتب آن در جامعه حاکم شود.

**يَطْهَرُ اللَّهُ بِه الْأَرْضَ مِنْ كُلِّ جُورٍ وَ يَقْدِسُهَا
مِنْ كُلِّ ظَلَمٍ... فَإِذَا خَرَجَ وَضِعَ مِيزَانَ الْعَدْلِ بَيْنَ
النَّاسِ فَلَا يَظْلِمُ أَحَدًا أَحَدًا.**

خداوند به وسیله او زمین را از هر گونه ستم پاک خواهد کرد و از هر گونه ستم، قداست می بخشد... آن گاه که او قیام کند ترازوی عدالت در میان مردم نهد (در نتیجه) هیچ کس به دیگری ستم نخواهد کرد.

روایاتی مانند روایت بالا به خوبی از گستردگی عدالت مهدوی و شمول آن پرده برمی دارد و این به معنی آن است که عدالت مهدوی شامل عدالت سیاسی، عدالت اجتماعی، عدالت قضایی، عدالت اقتصادی، عدالت فرهنگی و... است؛ چون بدون رفع ظلم و بی عدالتی در همه حوزه ها نمی توان گفت که «زمین از هر گونه ظلم پاک شود» و «هیچ کس به دیگری ظلم نمی کند». چنان که مفهوم پرشدن زمین از عدالت پس از پر شدنش از ظلم و جور همین است و حتی به قرینه مقابله نیز می توان استناد کرد یعنی اگر جهان امروز را به دقت بنگریم ظلم و جور را در همه ساحات می بینیم. ظلم سیاسی، ظلم قضایی، ظلم اقتصادی، ظلم فرهنگی، ظلم اجتماعی و... هم در سیاست کارگزاران ناشایسته حکومت می کنند و هم در قضا، دادگستری ها به بیدادگری دامن می زنند و هم در اقتصاد، تولید و توزیع و مصرف گرفتار بدترین بی عدالتی هاست و هم در فرهنگ، بدترین ظلم ها بر افراد و اجتماع روا داشته می شود. این گستردگی و تنوع ظلم و ستم می طلبد که عدالتی که جای آن را خواهد گرفت، عدالت در همه عرصه ها باشد و حتی روابط فردی را در کوچک ترین نهادهای اجتماع تحت تأثیر قرار دهد چنان که امام باقر(ع) فرمود: به خدا سوگند، عدالت را به درون خانه های مردم می برد آن چنان که سرما و گرما به خانه ها نفوذ می کند.

کرامت انسانی هم به معنی برخوردی از مجموعه فضائل و زیبایی هاست که جز با حاکمیت ارزش های الهی در فرد و جامعه قابل تحقق نیست. یعنی اگر قرار است دولتی، دولت کریمه باشد و جامعه ای با کرامت را بنا کند و رعیت خود را به کرامت دنیوی و اخروی برساند لازم است عدالت را در عرصه اعتقاد و عمل تحقق بخشد و این جز با تعالی عقل و اخلاق و پالایش روح و روان انسان ها امکان پذیر نخواهد بود به همین دلیل تفسیر دیگری از عدالت مهدوی را در روایات ملاحظه می کنیم:

امام باقر(ع) فرمود: وقتی قائم ما قیام کند، خداوند دست خود را بر سر بندگان نهد و به سبب آن عقل های ایشان را کامل کند و اخلاق ایشان را به تکامل رساند.

امام علی(ع) فرمود: و لو قد قام قائمنا... لذهبت اشحناء من قلوب العباد؛ چون قائم ما قیام کند، کینه ها از دل بیرون رود. پیامبر اکرم(ص) فرمود: و يعجل الله الغنى في قلوب هذه الامم؛

(در روزگار مهدی(عج)) خداوند بی نیازی را در دل های این امت پدید آورد.

این حکایت از آن دارد که عدالت مهدوی

راهبردی است برای اصلاح فرد از همه رذائل اخلاقی و ساختن جامعه براساس همه خوبی ها و فضیلت ها و این همان آرمان انبیای الهی است.

امنیت عمومی و فراگیر

امنیت از مفاهیم روشن و آشنا برای ذهن عمومی است. همه می دانند امنیت چیست و به همین دلیل مطلوب همگان است. هر فرد و ملتی طالب جامعه ای امن و امان است که در سایه آن به اهداف خود دست یابد. همه می دانند که بستر مناسب برای شکوفایی فرد و جامعه، محیطی امن و به دور از تهدیدها و ناگواری هاست.

قرآن کریم در موارد متعددی سخن از «امنیت» فرمود و به ویژه از آن به عنوان یک نعمت الهی یاد کرده است: «فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا النَّبِيِّ» الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ» پس باید خداوند این خانه را بپرستند؛ همان [خدایی] که در گرسنگی غذایشان داد، و از بیم [دشمن] آسوده خاطرشان کرد. و صفت برجسته مکه را که حرم خداست، امنیت معرفی کرده است: «وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ» و [سوگند به] این شهر امن [وامان].

و نیز خانه کعبه را خانه امن و امان برای مردم قرار داده است:

«وَإِذْ جَعَلْنَا النَّبِيَّ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا»

و چون خانه [کعبه] را برای مردم محل اجتماع و [جای] امنی قرار دادیم.

و از قول پیامبر بزرگ خود ابراهیم، دعا برای امنیت شهر را مقدم بر نعمت رزق و روزی قرار داده است: «رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ»

این همگی حکایت از اهمیت «امنیت»

است و این که امنیت نعمتی مادر و اصل است که بسیاری از خوبی ها و نعمت ها در بستر آن تحقق می یابد.

امروز نیز در جوامع بشری و مجامع بین المللی، مسئله امنیت جهانی از مهم ترین دغدغه ها و دل مشغولی هاست. همگان برآنند که برای امنیت جهانی و امنیت کشورهای و شهرها و امنیت راهها و مرزها و امنیت سرمایه گذاری و تجارت و امنیت فکری و فرهنگی و امنیت قضایی و دادرسی و امنیت اخلاقی و روانی و... فکری بکنند و چاره ای بیندیشند. به تعبیر دیگر در هر حوزه ای نوعی نگرانی و ترس و تهدید وجود دارد که مانع پیشرفت فرد و جامعه در همان حوزه است و چون جامعه یک مجموعه به هم پیوسته است و نه حلقه هایی جدا و بریده، ناامنی در بعضی از بخش ها، سبب سلب امنیت در سایر مجموعه ها نیز خواهد بود. در نتیجه چنین جامعه ای نمی تواند به عدالت دست یابد و نیز نمی تواند به کرامت الهی و انسانی خود نائل شود.

هدایتگر امت می آید

منتظر واقعی امام

زمان (عج) کیست

سوال: چگونه می توانم محب و منتظر واقعی حضرت مهدی (عج) شوم؟

پاسخ: وظیفه منتظر امام زمان (ع) این است که مانند یک منتظر واقعی زندگی کند. وقتی انسان حقیقتاً منتظر کسی باشد تمام رفتار و سکناتش نشان از منتظر بودن او دارد. به عنوان مثال اگر منتظر میهمان باشد حتماً خانه را تمیز و مرتب می کند، وسایل پذیرایی را آماده می کند و با لباس مرتب و چهره ای شاداب در انتظار می ماند.

چنین کسی می تواند ادعا کند که منتظر میهمان بوده است. اما کسی که نه خانه را مرتب کرده است و نه وسایل پذیرایی را آماده نموده است و نه لباس مرتب و تمیزی پوشیده است و نه اصلاً به فکر میهمان است اگر ادعا کند که در انتظار میهمان بوده همه او را ریشخند خواهند کرد و بر گزافه گویی او خواهند خندید.

بنابراین انتظار باید قبل از آنکه از ادعای انسان فهمیده می شود از رفتار و کردار او فهمیده شود. با چنین توضیحی روشن است که یک منتظر واقعی امام زمان باید رفتارش به گونه ای باشد که هر لحظه منتظر ظهور امام زمان (عج) باشد. یعنی در هر لحظه که این خبر را به او بدهند خوشحال شود و آماده باشد برای یاری امام زمان (عج) با مال و جان خویش جهاد نماید و خود را در راه آن حضرت فدا نماید.

بنابراین یک منتظر واقعی اهل گناه و دلبستگی به دنیا نیست چرا که چنین کسی نمی تواند از وابستگی ها و دلبستگی ها و آلودگی ها دست بردارد و آماده به خدمت در جهت اهداف مقدس امام زمان (ع) باشد.

پس از ظهور جهت ارشاد پیروان ادیان دیگر کتابهای آسمانی تحریف نشده آنها را به آنها نشان خواهد داد و از این طریق آنها را با دین اصیل خودشان آشنا خواهد ساخت و بر اساس همان احکام تحریف نشده آیین آنها، با آنان رفتار خواهد کرد.

دیدگاه دیگر این است که آن حضرت پس از ظهور مردم را در تمام زمینه هایی که به بیراهه رفته اند ارشاد خواهند کرد تا به راه و شیوه های درست دست یابند، چون انحرافات دوران غیبت تنها در احکام دینی نیست چرا که در اثر جهل و ناآگاهی در عرصه های سیاسی، علمی و صنعتی نیز مردم دچار اشتباهات زیادی می شوند.

نتیجه آنکه می توان گفت چون امام زمان به برکت علم بی نظیری که مردم را در تمام عرصه های حیات فردی و اجتماعی و علمی و دینی به راه صحیح هدایت خواهند کرد و آنها را از تمام گمراهی ها نجات خواهند داد به این مناسبت آن حضرت را "مهدی" می گویند.

♦ قائم: یعنی قیام کننده به حق. رسول خدا فرمودند: «از این جهت او را قائم نامیدند که پس از فراموش شدن نامش قیام می کند».

امام جواد در پاسخ به این پرسش که چرا او را قائم می نامند، چنین فرمودند: «زیرا پس از آنکه نامش از خاطره ها فراموش شود و اکثر معتقدین به امامتش از دین خدا برگردند، قیام می کند».

♦ منتظر: از امام جواد (ع) پرسیدند چرا وی را منتظر می گویند؟ ایشان فرمودند: «زیرا وی برای مدتی طولانی غیبت می نماید و علاقمندان، منتظر ظهورش خواهند بود و آنان که تردید دارند، او را انکار می کنند».

♦ بقیه الله: روایت شده که چون آن حضرت قیام کند، پشت به کعبه می ایستد و ۳۱۳ نفر دور او جمع می شوند. اول چیزی که می فرماید این آیه شریفه است: «بقیة الله خیر لکم ان کنتم مؤمنین» آنگاه می فرماید: منم بقیه الله و حجت او و خلیفه او بر شما.

دیگر القاب آن حضرت عبارتند از: حجة الله، خلف صالح، منتقم، ولی الله، صاحب الامر، منصور و ...

آفتاب وجود دوازدهمین پیشوای ولایت در آسمان وجود بشریت در نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری بر جهانیان پرتو افکند. در این تاریخ هیچ اختلافی نیست و کلیه علمای فریقین (شیعه و سنی) اتفاق نظر دارند. او هم نام رسول اکرم و هم کنیه آن حضرت "ابوالقاسم" است.

رسول خدا (ص) فرمود: «مهدی از اولاد من است. صورتش مانند ستاره درخشان، گندمگون و بلند قد است، او زمین را پر از عدل و داد می کند پس از جور و ظلم. و تمام موجودات از حکومت او راضی هستند».

بر اساس اخبار و روایات متواتره، حضرت مهدی شبیه ترین افراد به پیامبر خداست. حضرت مهدی (عج) در سیرت، مردی خوش زبان، گرم خو، مهربان، عطوف، رحیم و جواد، شجاع، با هیبت و صلابت است. هر کسی او را ببیند می گوید جوان چهل ساله ای بیش نیست، با سیمای بسیار جاذب.

القاب و کنیه های حضرت

نام اصلی آن حضرت «محمد» است. نامی که پیامبر اکرم بر او نهاده و فرمود: «اسم او اسم من و کنیه او کنیه من است».

کنیه حضرت، ابوالقاسم است و به ایشان ابوصالح، ابو عبدالله، ابو ابراهیم، ابو جعفر، و ابوالحسن هم گفته می شود. القاب آن حضرت بسیار زیاد است. از جمله:

♦ مهدی: مشهورترین لقب آن حضرت است. مهدی که اسم مصدر هدایت است، به معنی کسی است که بوسیله خدا هدایت شده باشد. امام صادق (ع) در ضمن حدیثی فرمودند: «آن حضرت را مهدی گویند، زیرا مردم را به امری که گم کرده اند هدایت می کند».

بر طبق این دیدگاه چون حضرت مهدی مردم را به حقایق پنهان شده دینی راهنمایی خواهند کرد او را مهدی می گویند.

دیدگاه دیگر این است که قائم آل محمد را از این رو مهدی می گویند که مردم را به اموری که بر آنها پوشیده است راهنمایی خواهد کرد. وی

در پرتو قرآن به انتظار مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

بیش از ۱۲۰ آیه قرآن براساس روایات معتبر به وجود نازنین حضرت امام مهدی (عجل الله تعالی) و ویژگیهای آن انسان (عج) با عظمت و همچنین قیام و انقلاب جهانی آن حضرت، اشاره کرده است. ما در این مختصر برآنیم تا نمونه ای از آن آیات نورانی را همراه با دیدگاههای معصومین (علیهم السلام) به عاشقان حضرتش تقدیم داریم:

محمد(ص) نخستین سخنی که پس از قیام خویش بر زبان می آوردند همین آیه است. سپس می فرماید: من «بقیه الله» هستم و حجت خدا و خلیفه او بر شما می باشم. آنگاه هیچ کس بر او سلام نمی کند مگر اینکه می گوید: «السلام علیک یا بقیه الله فی ارضه». درباره تعبیر «بقیه الله» (ذخیره خدا) باید گفت: این عنوان به شخصی اطلاق می گردد که خدا به منظور خاصی او را نگهداری کرده است.

پیروزی نهایی

در قرآن کریم می خوانیم: آنها (مخالفان اسلام) می خواهند نور خدا را با دهان خود خاموش نمایند اما خداوند اراده کرده که این نور الهی را همچنان برگستره و کمالش بیفزاید (تا تمامی جهان را در برگیرد) هر چند کافران را خوش نیاید.

و سپس چنین ادامه می دهد: خدا کسی است که رسول خویش را با هدایت و دین حق فرستاد تا وی را بر تمامی ادیان پیروز گرداند، هر چند مشرکان را خوش نیاید. آیا این پیروزی اسلام که در آیه فوق بدان اشاره شده منطقه ای و محدود است یاخیر؟ از آن جایی که هیچ قیدی در آیه وجود ندارد تا دلیل بر محدودیت این پیروزی باشد پس بدون شک روزی فرا خواهد رسید که این وعده الهی محقق گردد و در روی زمین دین اسلام، تنها دین پیروز باشد.

براساس روایات متعدد با ظهور حضرت امام مهدی (ع) اسلام فراگیر و جهانی خواهد شد، در تفسیر مجمع البیان از پیامبر اسلام(ص) چنین نقل شده است که: «در زمان ظهور حضرت امام مهدی (عج) بر روی زمین هیچ خانه ای باقی نمی ماند نه خانه هایی که از سنگ و گل ساخته شده و نه خیمه هایی که از کرک و مو بافته شده مگر آنکه خداوند نام اسلام را در آن وارد می کند.»

در «کمال الدین»، تالیف شیخ صدوق نیز روایتی از امام صادق (ع) در مورد تفسیر آیه فوق، می خوانیم که ایشان فرمودند: به خدا سوگند این آیه تحقق نیافته است و تنها زمانی محقق می گردد که «قائم» خروج کند و در آن هنگام است که کافری پیدانخواهد شد.

در تفسیر مجمع البیان، همچنین از امام باقر(ع) چنین آورده است که: وعده ای که در این آیه است به هنگام ظهور مهدی (ع) محقق می گردد، پس در آن روز هیچ کس روی زمین باقی نخواهد ماند مگر آنکه به (حقانیت) محمد(ص) اقرار می کند. استاد شهید آیه الله مطهری می نویسد: «از مجموع آیات و روایات استنباط می شود که قیام مهدی موعود(ع) آخرین حلقه از مجموع حلقات مبارزات حق و باطل است که از آغاز جهان بر پا بوده است. مهدی موعود تحقق بخش ایده آل همه انبیاء و اولیا و مردان مبارز راه حق است.»

و سلام بر او از فجر تاریخ تا فجر قیامت

در قرآن می خوانیم: اراده و مشیت ما بر این قرار گرفته که بر مستضعفان زمین که بر اثر ستم ستمکاران به ضعف کشیده شده اند، منت نهیم (و ایشان را مشمول مواهب خویش نماییم). و آنها را پیشوایان و وارثان زمین قرارداده و نیرومند و صاحب قدرت و حکومت گردانیم... «و نرید ان نمن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین و نمکن لهم فی الارض...» آیه فوق بشارتی است در مورد پیروزی حق بر باطل و برچیده شدن بساط ظلم و تباهی. که نمونه های آن را می توان در پیروزی حضرت موسی(ع) و بنی اسرائیل بر فرعونیان و همچنین پیروزی و حکومت حضرت محمد(ص) جستجو کرد اما نمونه کامل آن با ظهور حضرت امام مهدی(ع) تحقق می یابد.

حضرت امیرالمومنین(ع) در این زمینه فرموده اند: دنیا پس از سرکشی، به ما اهل بیت (علیهم السلام) روی می آورد. همچون شتری که از دادن شیر به دوشنده اش خودداری می کند و برای بچه خود آن را نگه می دارد. سپس آیه «و نرید ان نمن ..» را تلاوت فرمود.

در روایت دیگری نیز درباره همین آیه می فرماید: این گروه آل محمد(ص) هستند، خداوند مهدی آنها را بعد از زحمتهایی که برایشان تحمیل می گردد، مبعوث می کند و به ایشان عزت می دهد و دشمنان آنها را ذلیل می گرداند. از امام سجاد(ع) نیز این چنین نقل شده که: سوگند به کسی که محمد(ص) را به حق، بشارت دهنده و بیم دهنده قرار داد، نیکان از ما اهل بیت و پیروان آنها به منزله فرعون و پیروان او هستند. (سراج، پیروزی از آن ماست). امام مهدی(ع) نیز هنگام تولد، لب به سخن می گشاید و پس از شهادت به وحدانیت الهی و نثار درود و سلام بر پیامبر اکرم و پدران پاک و معصوم خویش چنین می فرماید: «بسم الله الرحمن الرحیم و نرید ان نمن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین و...»

دیو چو بیرون رود فرشته در آید

آرزوی بشر از دیرباز اجرای عدالت و برچیده شدن بساط ظلم و بی عدالتی بوده است، قرآن کریم نیز نوید بخش تحقق این آرزوی دیرین بوده و فرا رسیدن روزی را مژده داده است که در سرتاسر جهان حق حکومت کند و باطل نابود گردد. بر اساس روایات معتبر و فراوان، این پیروزی نهایی و حکمفرمای عدالت در سرتاسر گیتی مربوط به قیام حضرت امام مهدی(ع) می شود.

آری، این یک سنت الهی است که اگر اهل حق بر خدا توکل کنند و در برابر باطل و ظلم ایستادگی نمایند خداوند آنها را پشتیبانی می کند و به پیروزی و رستگاری نایل می گرداند.

ذخیره خدا

در قرآن کریم می خوانیم: «بقیه الله خیر لکم ان کنتم مومنین...»؛ ذخیره الهی برای شما بهتر است اگر مومن باشید... بر اساس روایات معتبر، این آیه با وجود نازنین حضرت ولی عصر(ع) تطبیق گشته است. امام باقر(ع) فرمودند: «قائم آل

کعبه

ویژه نامه نشریه زائر
بعثه مقام معظم رهبری

جمعه ۱۹ مهر ۱۳۹۲
۶ ذی الحجه ۱۴۳۴
۱۱ اکتبر ۲۰۱۳

احادیثی از امام عصر (عج)

- و اما در پیشامدها و مسایل جدید به راویان حدیث ما مراجعه کنید، زیرا که آنان حجت من بر شما هستند و من حجت خدا بر آنان هستم. (بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۸۱)
- اگر خواستار رشد و کمال معنوی باشی، هدایت می شوی، و اگر طلب کنی می یابی. (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۳۹)
- هر کس در اجرای اوامر خداوند کوشا باشد، خدا نیز وی را در دستیابی به حاجتش یاری می کند. (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۳۳۱)
- همانا خدای تعالی مردم را بیهوده نیافریده و بدون تکلیف و جزا رهایشان نکرده است. (الغیبه للشیخ الطوسی، ص ۱۷۴)
- زمان ظهور و فرج ما با خداست، و تعیین کنندگان وقت ظهور، دروغگویند. (بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۸۱)

ای دو سه تا کوچه زما دورتر

مرحوم محمدرضا آقاسی

با همه لحن خوش آوایی ام
ای دو سه تا کوچه زما دورتر
کاش که این فاصله را کم کنی
کاش که همسایه ما می شدی
هر که به دیدار تو نائل شود
سینه ما را عطشی دست داد
نام تو بردم لبم آتش گرفت
نام تو آرامه جان من است
ای نگهت خواستگه آفتاب
پرده برانداز ز چشم ترم
ای نفست یار و مددکار ما

در به در کوچه تنهایی ام
نغمه تو از همه پرشورتر
محنت این قافله را کم کنی
مایه آسایه ما می شدی
یک شبه حلال مسائل شود
دوش مرا حال خوشی دست داد
شعله به دامن سیاهش گرفت
نامه تو خط امان من است
بر من ظلمت زده یک شب بتاب
تا بتوانم به رخت بنگرم
کی و کجا وعده دیدار ما

کعبه، همه چشم است که در کعبه در آیی

زخم دل هجران زدگان را تو شفایی
عالم همه جا پر شده از تیرگی محض
مگذار که با ما همه عالم بستیزند
سوگند به تنهایی تنهای مدینه!
تو وارث بازوی علمدار حسینی
با خون دل و اشک روان هر شب جمعه
ای کاش که یک لحظه به چشم همه عالم
ما پیش تو بودیم ولی حیف نبودیم
گفتم دعایی کنم بهر ظهورت
میثم همه گوش است که از خویش بگویی

درد غم ما را تو دویایی
ما گمشدگانیم و تو مصباح هدایی
ما با همه گفتیم که تو صاحب مایی
تنها تو فقط منتقم خون خدایی
تو پاسخ فریاد تمام شهدایی
با مادر خود فاطمه (سلام الله علیها) در کربلایی
ز آن گوشه شش گوشه به ما رخ بنمایی
تو در دل مایی و ندانیم کجایی
دیدم تو دعایی تو دعایی تو دعایی
کعبه همه چشم است که در کعبه در آیی

از کجا شروع کنم؟

مولای من!
در کجا باید به جست و جویت
برخیزم؟ در کدامین کوی و
دیوار؟ کدام صحرا؟ کدامین
بادیه؟ کدام دشت؟ کدام...؟
اما نه این که خود گفته ای
ما خود به دیدار شما می آییم...
پس جست و جوی کوی و برزن
بیهوده است. باید از خود شروع
کنم؛ باید از نو برخیزم؛ باید در
خود جست و جو کنم و موانع
دیدارت را از وجودم بزدایم.
رهایم مکن که راه سخت است
و پر پیچ و خم...

انتظار، در سخن پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم)؛

شما را به مهدی (عج) مژده می دهیم

«أَبَشِّرْكُمْ بِالْمَهْدِيِّ بَعَثْتُ فِي أُمَّتِي عَلَىٰ اخْتِلَافِ مِنَ النَّاسِ وَ زَلْزَلِ فَيَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا، كَمَا مَلَأَتْ جُورًا وَ ظُلْمًا، بَرِّزِي عَنْهُ سَاكِنُ السَّمَاءِ وَ سَاكِنُ الْأَرْضِ، يَقْسِمُ الْمَالَ صَحَاحًا» فقال له رجل: «ما صحاحاً؟» قال: «بالتسوية بين الناس» رسول خدا فرمود: شمارا به مهدی مژده می دهیم، آن گاه که مردمان با هم اختلاف یابند و نامنی ها و دل نگرانی ها آنان را در بر گیرد، بپا می خیزد، و عدل و داد را در دردیابی که آکنده از ظلم و ستم گشته، می گستراند. و اموال (داراییها و امکانات اقتصادی) را به طور مساوی بین همه تقسیم می کند، (و این چنین است که) اهل آسمان و ساکنان زمین از او خشنود می شوند. «من كان في حاجة الله عزوجل كان الله في حاجته»؛ پس هر کس برای نصرت دین خدا تلاش کند، خداوند نیز برآورنده حاجت او خواهد بود. امیرالمؤمنین هم (علیه السلام) فرمود: «و خداوند به وسیله حضرت مهدی (علیه السلام) بین دلهای مخالف، الفت و دوستی ایجاد می کند.» و در حدیثی دیگر فرمود: «لوقد قام قائمنا، لأنزلت السماء قطرها ولأخرجت الأرض نباتها و اذهبت الشحناء من قلوب العباد»؛ اگر قائم ما قیام نماید، آسمان، بارانش را نازل کند و زمین، گیاهانش را برویاند و کینه و دشمنی و ستیزه جویی از دلهای بندگان برود».